

RAPPORT

M-839 | 2017

Oppsummering av resultater for aksjon asfaltverk 2017

KOLOFON

Utførende institusjon

Miljødirektoratet

Oppdragstakers prosjektansvarlig

Einar Knutsen

Kontaktperson i miljødirektoratet

Rune Aasheim

M-nummer

M-839 | 2017

År

2017

Sidetall

11

Miljødirektoratets kontraktnummer

Utgiver

Miljødirektoratet

Prosjektet er finansiert av

Forfatter

Miljødirektoratet

Tittel

Oppsummering av resultater for aksjon asfaltverk 2017

Sammendrag

Hovedmålene for aksjonen var å bidra til at bransjen overholder kravene i tillatelser og forskrift, avdekke problematiske miljøforhold og vurdere utviklingen i bransjens etterlevelse av regelverket etter forrige tilsynsaksjon i 2011. Resultatene fra aksjonen viste betydelig færre brudd på regelverket i 2017 enn i 2011, men det er fortsatt behov for å øke kunnskapsnivået i bransjen om hvilken påvirkning virksomhetene har på miljøet, og bevisstgjøring av plikten virksomhetene har til å unngå eller begrense denne påvirkningen.

4 emneord

Tilsyn, asfalt, industri, fylkesmannen

4 subject words

Inspection, asphalt, industry, pollution

Forsidefoto

Asfaltverk, Verdal kommune. Foto: Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

Innhold

	Side
1. Innledning	
1.1 Bakgrunn for aksjonen	3
1.2 Mål for aksjonen	3
1.3 Temaer for aksjonen	3
2. Praktisk gjennomføring	
2.1 Utvelgelse av tilsynsobjekter	4
2.2 Samarbeid med andre	5
3. Resultater	6
3.1 Hva som ble avdekket	
Sammenligning av resultatene fra aksjonene i 2011 og 2017	6
3.2 Diagrammer	7
4. Vurdering av resultatene	9
5. Oppfølging av aksjonen	10
Vedlegg	
Oversikt over virksomhetene som ble kontrollert i aksjonen	11

1. Innledning

1.1 Bakgrunn for aksjonen

Aksjonen på asfaltverk i 2017 er en oppfølging av tilsvarende landsdekkende aksjon i 2011. Formålet med aksjonen er å bidra til at virksomhetene følger krav i tillatelser og forurensningsforskriftens kapittel 24, og finne ut om det har vært en forbedring i bransjen siden aksjonen i 2011. Aksjonen omfatter både stasjonære og mobile asfaltverk.

Aktuelle miljøproblemer knyttet til produksjonen av asfalt:

- utslipp av støv til luft og vann kan føre til forurensning av vassdrag og helsefarlige nivåer av svevestøv
- støy til omgivelsene fra prosessanleggene og tilhørende transport
- sjenerende lukt fra produksjonen av asfalt
- miljørisiko ved mottak, lagring og bruk av returafalt og returbetong
- uforsvarlig håndtering av farlig avfall, kjemikalier og olje

Forurensningsforskriften, kapittel 24 "Forurensninger fra asfaltverk" trådte i kraft 1. januar 2010. Kravene i forskriften gjelder for alle virksomheter med en produksjonskapasitet på inntil 200 tonn vegmasse pr. time. Virksomheter med større produksjon skal ha tillatelse fra fylkesmannen.

1.2 Mål for aksjonen

- Aksjonen hadde følgende mål:
- Bidra til at bransjen overholder kravene i tillatelser og forskrift
- Avdekke problematiske miljøforhold knyttet til utslipp til luft og vann, støy og håndtering av kjemikalier og avfall
- Bidra til økt kunnskap hos virksomhetene om regelverket og konsekvensene for miljøet av egen drift
- Sikre lik praksis i håndtering av bransjen fylkesvis
- Vurdere utviklingen i bransjens etterlevelse av regelverket etter forrige tilsynsaksjon i 2011

1.3 Tema for aksjonen

Aksjonen hadde følgende hovedtemaer for tilsynene:

1. **Utslipp til luft** - krav etter forskrift eller tillatelse
 - overholde utslippsgrense for konsentrasjoner av støv
 - overholde krav til punktutslipp fra skorstein
 - støvmålinger og krav om måleprogram
 - utslippsreducerende tiltak
 - eventuelle andre krav i utslippstillatelse
2. **Støy og driftstider** - krav etter forskrift eller tillatelse
 - overholde støykrav
 - gjennomført støyutredning
 - måleprogram for støy
 - støyreducerende tiltak
 - overholdelse av driftstider etter krav i tillatelse

Kravene til støygrenser, støyutredning og støyreducerende tiltak, samt utslipp av støv fra prosessanlegget og skorstein, er fastsatt i utslippstillatelsene eller i forurensningsforskriften, kapittel 24.

3. Håndtering av avfall og kjemikalier

- næringsavfall
- farlig avfall:
 - levering/deklarering til lovlig mottaker
 - mellomlagring og sortering
- lagring av avfall/deponi
- mottakskontroll for returavfall og/eller returbetong
- lagring av kjemikalier og håndtering av kjemikalierester

Informasjon om farlig avfall og kjemikalier er vist i faktaark M-284, M-421 og M-104, se vedlegg 3

4. Internkontroll

- risikovurdering for påvirkning av ytre miljø
- rutiner for håndtering av avfall og kjemikalier
- system for avviksrapportering
- rutine for behandling av naboklager
- samordnet internkontroll med underleverandører

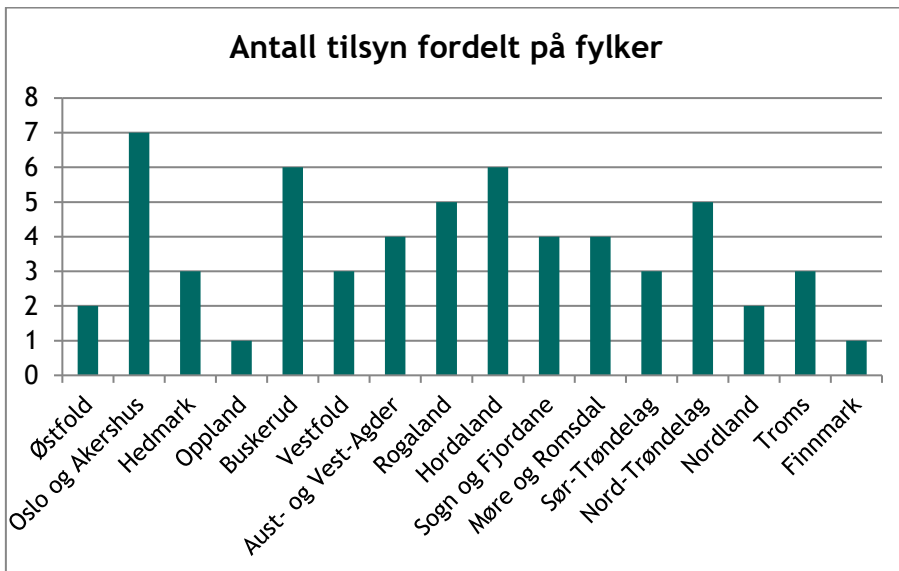
I tilsynene var det viktig å kontrollere at virksomhetene har kunnskap om regelverket og plikten til å unngå forurensning, og at de har risikovurdert fare for forurensning til ytre miljø.

2. Praktisk gjennomføring

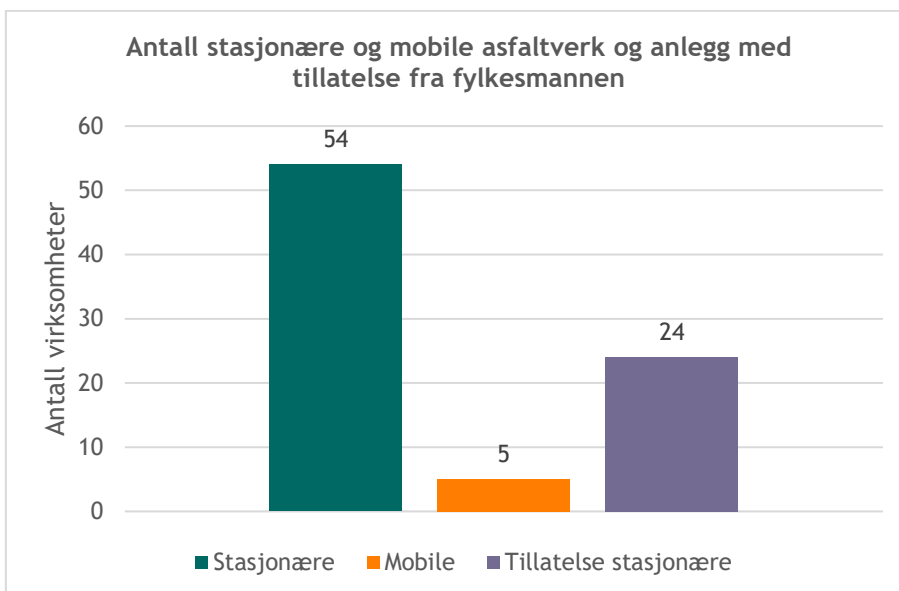
2.1 Utvelgelse av tilsynsobjekter

I aksjonen ble det gjennomført 59 tilsyn. Alle fylkene unntatt Telemark deltok i aksjonen. Fordelingen av tilsynene er vist i figur 1. Tilsyn ble gjennomført på 54 stasjonære og fem mobile asfaltverk. I alt 24 av de stasjonære verkene har etter søknad fått egne tillatelser fra fylkesmannen. Ingen av de mobile verkene som ble kontrollert har egne tillatelser (se figur 2).

Tilsynene ble gjennomført i mai-juli 2017. En oversikt over virksomhetene som ble kontrollert, er vist i vedlegget på side 11.

Figur 1
Oversikt over antall tilsyn som ble gjennomført i fylkene.

Figur 2
Fordeling av kontrollerte virksomheter på typer asfaltverk og antall virksomheter som har egne tillatelser fra fylkesmannen. Ingen mobile asfaltverk har egne tillatelser.

2.2 Samarbeid med andre

Miljødirektoratet har formidlet informasjon om aksjonen ved møte med bransjeforeningen "Entreprenørforeningen Bygg og Anlegg (EBA)", <http://www.eba.no/>.

I tillegg er informasjon om aksjonen sendt til "Norsk Asfaltforening" http://www.norskasfaltforening.no/om_norsk_asfaltforening/litt-om-norsk-asfaltforening

3. Resultater

3.1 Hva som ble avdekket. Sammenligning av resultatene fra aksjonene i 2011 og 2017

Statistikk over resultatene fra aksjonen på asfaltverkene i 2017 er vist i figur 3 og 4, og fra aksjonen i 2011 i figur 5.

Virksomheter med brudd

Resultatene viser at andelen virksomheter som har brudd på regelverket har gått ned fra 65-69% i 2011 til 37-44% i 2017 for kontrolltemaene internkontroll og håndtering av farlig avfall og kjemikalier (figur 3). For temaene utslipp til luft og støy var andelen virksomheter som har brudd på regelverket noe høyere i 2017 enn i 2011. Utslipp til vann var ikke et kontrolltema i aksjonen i 2011.

Alvorlige brudd

Fylkesmannen avdekket brudd som ble vurdert som alvorlige hos bare en av virksomhetene i aksjonen. De samme bruddene ble avdekket hos virksomheten i 2011, men hadde ikke blitt utbedret. Disse bruddene var på temaene lagring og levering/deklarering av farlig avfall, håndtering av kjemikalier, gjennomføring av miljørisikoanalyser og manglende HMS-rutiner i internkontrollen (se figur 3).

I aksjonen i 2011 ble det avdekket alvorlige brudd på fire asfaltverk.

Internkontroll - miljørisikovurdering og HMS-rutiner

Internkontrollforskriften inneholder krav om at miljørisikovurderinger skal gjennomføres og dokumenteres i internkontrollen. I tillegg skal rutiner for helse, miljø og sikkerhet (HMS) være beskrevet.

Resultatene fra årets aksjon viser at om lag en fjerdedel av de kontrollerte virksomhetene har mangler i miljørisikovurderingen og i de beskrevne rutinene. Dette er en betydelig forbedring fra aksjonen i 2011 hvor nesten halvparten av asfaltverkene hadde brudd på disse temaene.

Utslipp til luft

Resultatene viser at 7% av de kontrollerte asfaltverkene har hatt overskridelser av utslippsgrensen for støv til luft. Brudd for manglende utslippsmålinger ble gitt til 3% av virksomhetene. I aksjonen i 2011 var andelen virksomheter med overskridelser 12% og manglende utslippsmålinger 8%.

Brudd for mangler i det beskrevne måleprogrammet ble gitt til ca. 20% av virksomhetene i 2017.

På temaet drift og vedlikehold av renseanlegg for støv til luft ble det avdekket brudd til færre enn 5% av asfaltverkene både i 2011 og 2017.

Utslipp til vann

Fylkesmannen avdekket ulovlige utslipp av forurenset vann på 8% av virksomhetene. Mangler ved drift, vedlikehold og tømming av oljeutskillere ble avdekket hos 20% av asfaltverkene. Utslipp til vann var ikke et kontrolltema i aksjonen i 2011.

Støy

Brudd på kravene til målinger/beregninger av støy ble gitt til under 10% av virksomhetene. Dette er en nedgang fra 18% i aksjonen i 2011.

Kontrollene viste at støygrensene i regelverket ble overskredet på 5% av asfaltverkene som målte/beregnet støy i 2017. I 2011 ble det ikke funnet overskridelser.

Håndtering av farlig avfall

Mange virksomheter har mangler i håndteringen av farlig avfall. Omlag en fjerdedel av virksomhetene som ble kontrollert, hadde brudd på lagring og levering/deklarering av farlig avfall. Dette er en forbedring fra aksjonen i 2011 hvor 34-42% av asfaltverkene hadde brudd på håndteringen av farlig avfall.

Returmasser

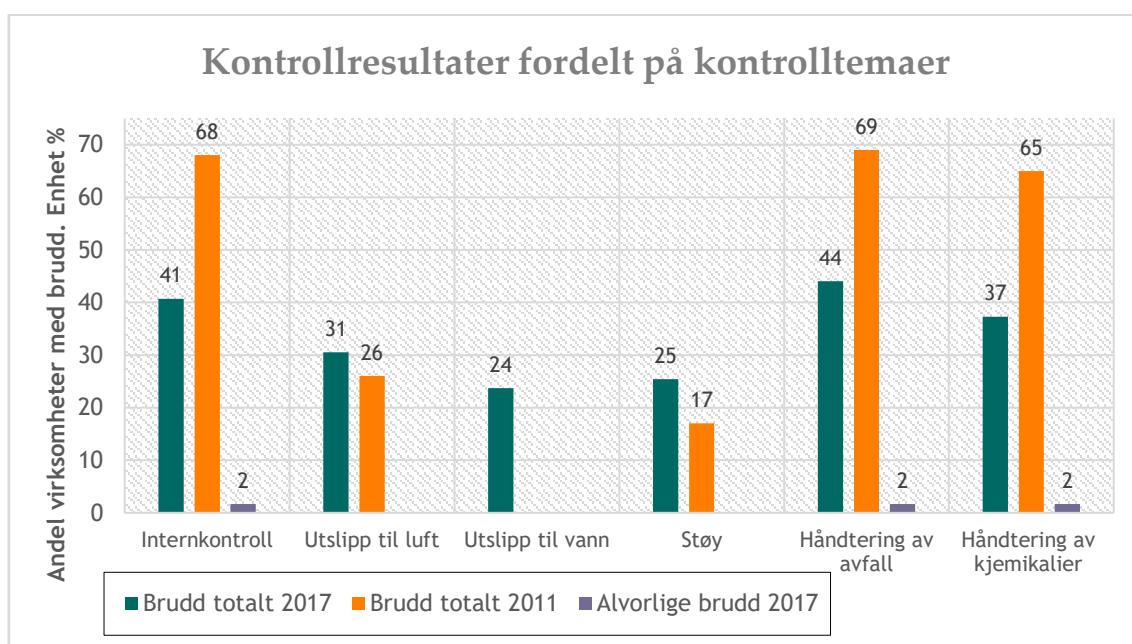
Resultatene kan tyde på at virksomhetene har god etterlevelse av kravene til mottakskontroll og mellomagring av returavfall/returbetong. Under 5% av asfaltverkene fikk brudd på dette temaet i aksjonen. Returmasser var ikke et kontrolltema i aksjonen i 2011.

Håndtering av kjemikalier

Om lag en fjerdedel av virksomhetene har brudd på regelverket i kjemikaliehåndteringen, blant annet manglende vurdering av substusjon for kjemikalier. Dette er en forbedring fra aksjonen i 2011 hvor flere enn 40% av asfaltverkene hadde brudd på håndteringen av kjemikalier.

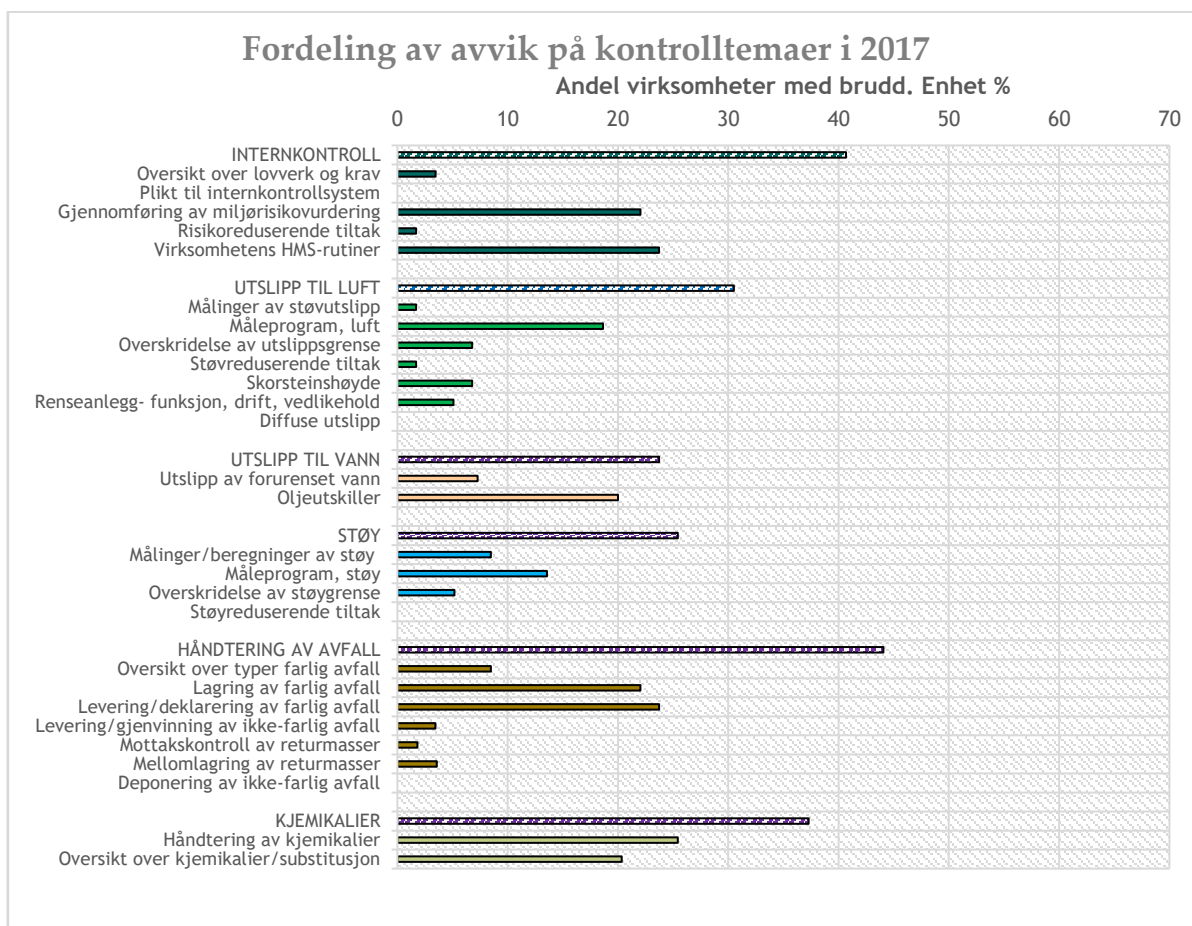
Aktuelle kjemikalier som blir benyttet på asfaltverkene er tilsetningsstoffer i produksjonen av asfalt og slippmidler til smøring av asfaltbiler innvendig.

3.2 Diagrammer

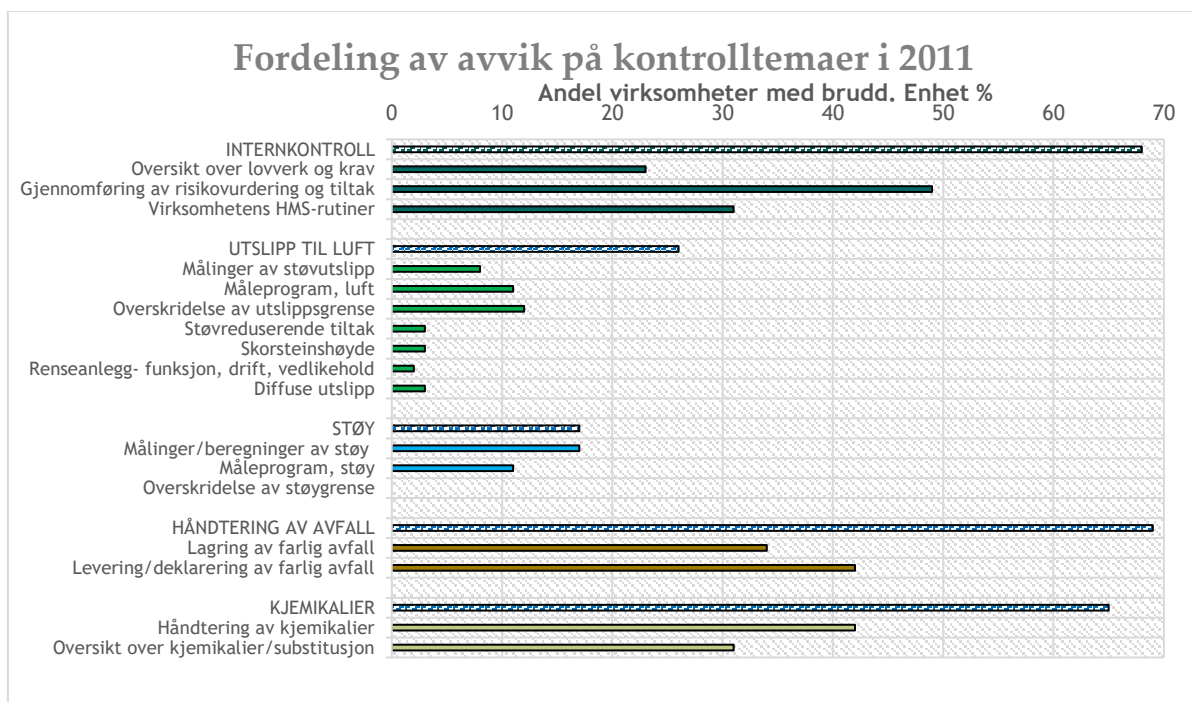
Figur 3

Oversikt over antall brudd og anmerkninger fordelt på hovedkontrolltemaene. Eksempel: I kontrolltemaet internkontroll var det brudd hos 41% av de 59 kontrollerte virksomhetene

Figur 4

Oversikt over antall brudd fordelt på kontrolltemaene i tilsynsaksjonen på asfaltverk i 2017.
 Eksempel: Omlag 5% av de 59 kontrollerte virksomhetene hadde overskridelser av støygrensen

Figur 5

Oversikt over antall brudd fordelt på kontrolltemaene i tilsynsaksjonen på asfaltverk i 2011.

4. Vurdering av resultatene.

Fylkesmannen kontrollerte 59 virksomheter i tilsynsaksjonen på asfaltverkene i 2017. Dette er under halvparten av totalt antall registrerte asfaltverk i Norge. I aksjonen i 2011 ble tilsyn gjennomført på 70 virksomheter. Mange av virksomhetene ble kontrollert både i 2011 og 2017. Resultatene viser utviklingen siden 2011 på etterlevelsen av miljøregelverket.

Færre brudd på regelverket i 2017 enn i 2011

Resultatene fra aksjonene i 2011 og 2017 viser betydelig forbedring i etterlevelsen av regelverket hos asfaltverkene. Antall brudd som ble avdekket i fylkesmannens tilsyn, er redusert med 35-60% for temaene som ble kontrollert både i 2011 og 2017. Disse temaene er håndtering av kjemikalier og farlig avfall, utslipp til luft, støy og internkontroll.

Manglende etterlevelse av krav i regelverket

Tilsynsaksjonen i 2017 viste mange brudd på regelverket for følgende temaer:

Farlig avfall og kjemikalier

Selv om det har vært en betydelig forbedring siden 2011, er det fortsatt mange asfaltverk som har mangler i håndteringen av farlig avfall og kjemikalier. Omlag 25% av virksomhetene som ble kontrollert i 2017 har brudd på regelverket for kjemikalier og lagring, deklarerer og levering av farlig avfall. Forsvarlig håndtering av kjemikalier og farlig avfall er viktig for å hindre at miljøfarlige stoffer forurensere ytre miljø.

Miljøriskovurderinger

Det er fortsatt mange asfaltverk (25%) som har mangler i miljørisikovurderinger. Slike vurderinger er viktige for å vise hvilken påvirkning driften og utslippene fra virksomhetene har på det ytre miljøet og gi grunnlag for risikoreducerende tiltak.

Utslipp til vann/oljeutskiller

Resultatene viser mange mangler ved drift, vedlikehold og tømning av oljeutskillerne på asfaltverkene. Disse manglene kan medføre forhøyede utslipp av forurenset vann.

Måleprogram

Resultatene viser at om lag 20% av virksomhetene har mangler i måleprogrammene som skal inngå i virksomhetenes internkontroll. Måleprogrammene skal inneholde oversikt over målingene som skal gjennomføres og hvordan virksomheten sikrer seg at målingene er representative for normal drift.

God etterlevelse av kravene i regelverket

Tilsynsaksjonen i 2017 viste få brudd på regelverket for følgende temaer:

Støy og utslipp av støv

Resultatene viser få overskridelser av utslippsgrensene for støv og støygrensene. De fleste av de kontrollerte asfaltverkene gjennomfører regelmessige målinger av støv og støvutslipp.

Renseanlegg

Regelverket inneholder krav om at støvholdig avgass fra produksjonen av asfalt skal føres gjennom et renseanlegg før utslipp til luft. Aksjonen i 2017 avdekket få mangler på drift og vedlikehold av renseanleggene.

Returmasser

Mange asfaltverk benytter returasfalt og returbetong i produksjonen av ny asfalt. Resultatene viser at virksomhetene har god etterlevelse av regelverket for mottakskontroll og mellomlagring av disse returmassene.

Alvorlige brudd

Fylkesmannen avdekket brudd som ble vurdert som alvorlige hos kun en av virksomhetene som ble kontrollert i aksjonen.

5. Oppfølging av aksjonen

Resultatene fra aksjonen i 2017 viser behov for å følge opp bransjen asfaltverk på temaene hvor det ble avdekket mange brudd på regelverket, selv om det har vært betydelig forbedring siden 2011 i etterlevelsen av regelverket. Viktige oppfølgingspunkter er å øke kunnskapsnivået i bransjen om hvilken påvirkning virksomhetene har på miljøet, og bevisstgjøring av plikten virksomhetene har til å unngå eller begrense denne påvirkningen.

Virksomhetene har plikt til å rette bruddene som ble avdekket under aksjonen. Fylkesmannen følger opp asfaltverkene ved å kontrollere at brudd på regelverket blir utbedret. De vil ved behov gjennomføre oppfølgende tilsyn og utarbeide egne tillatelser til virksomhetene.

Miljødirektoratet og fylkesmannen forventer at virksomhetene og bransjeforeningene bruker informasjonen og de forventningene miljømyndighetene har presentert til å bedre kompetansen og sikre en god etterlevelse av regelverket.

Vedlegg

Oversikt over virksomhetene som ble kontrollert i tilsynsaksjonen på asfaltverk i 2017

AUST- OG VEST-AGDER	OPPLAND
Skanska Asfalt AS, avdeling asfaltverk Mandal	Veidekke Industri asfaltverk Kalplassen Nord-Aurdal
Asfalt Sør AS - Angholmen	
NCC Industry AS, avdeling Rugslund Asfalt	OSLO OG AKERSHUS
Lemminkäinen Norge AS, avdeling Ravneberget Asfalt	NCC mobilt asfaltverk Ormsundkaia
	Skanska mobilt asfaltverk, Hjera Grustak
BUSKERUD	Peab Asfalt Norge AS avdeling Jessheim
Veidekke Industri Asfalt Region Øst Kilemoen	Franzefoss Pukk AS avdeling Sandvika-Asfaltverk
NCC Roads asfaltverk Hokksund	Feiring Asfalt AS
Lemminkäinen Industri, avdeling Renningsåsen asfaltverk	Veidekke Industri - Ullensaker Asfalt
Veidekke Industri AS, Ryghkollen asfaltverk	Huken Asfaltverk
NCC Roads asfaltverk Lierskogen	
Veidekke Asfalt AS	ROGALAND
	Sandnes Asfaltfabrikk - Veidekke Industri
FINNMARK	Lemminkäinen Norge AS, Stavanger
Veidekke Industri AS, Sør-Varanger	Lemminkäinen, avdeling Karmøy
	NCC ASFALT, Sokndal
HEDMARK	Velde Produksjon
Veidekke Asfalt, distrikt Hedmark	
Veidekke Industri, asfaltverk Sørli	SOGN OG FJORDANE
Mobilt anlegg for Asfaltfabrikken AS, Skavabakken Tangen	Veidekke -Førde Asfaltfabrikk
	Veidekke Industri AS, Hyllestad asfaltfabrikk
HORDALAND	Veidekke Industri AS, Olden asfaltfabrikk
NCC Roads Asfalt, Rådalen	NCC Industry AS, Breidvik asfaltfabrikk
NCC Roads Asfalt, Voss	
NCC Roads Asfalt, Etne	SØR-TRØNDELAG
FM Asfalt AS asfaltverk Skaganeset	Asfaltverk i Lia pukk, Trondheim
Lemminkäinen Eikefet Asfaltfabrikk	Asfaltverk Pir 2, Trondheim
Lemminkäinen Norge AS, Fjell	Asfaltverk Ottersbo, Ørland
MØRE OG ROMSDAL	TROMS
Veidekke Industri AS avdeling Kristiansund	Asfaltverk - Veidekke Industri avd. Bardufoss
Veidekke industri AS Horgheim	Lemminkäinen Norge AS, Harstad
NCC Industry AS avdeling Asfalt Ålesund	Asfaltverk Skattøra Tromsø Lemminkäinen
Veidekke Industri AS avdeling Ålesund	
	VESTFOLD
NORDLAND	Peab Asfalt AS Solum, Holmestrand
Veidekke Industri AS, avdeling Sortland	Lemminkäinen Norge AS, Tønsberg
Nordasfalt, avdeling Fornes	NCC ROADS AS Asfaltverk Grinda, Larvik
NORD-TRØNDELAG	ØSTFOLD
Asfaltverk Balhald steinbrudd	Skanska Asfalt AS
Lerkehaug/Steinkjer asfaltverk	Veidekke Industri AS, avdeling Moss
Råbakken Asfaltverk	
Asfaltverk Hello steinbrudd	
Mobilt asfaltverk Botnberget Steinuttak	

Miljødirektoratet

Telefon: 03400/73 58 05 00 | **Faks:** 73 58 05 01

E-post: post@miljodir.no

Nett: www.miljødirektoratet.no

Post: Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim

Besøksadresse Trondheim: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Besøksadresse Oslo: Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Miljødirektoratet jobber for et rent og rikt miljø. Våre hovedoppgaver er å redusere klimagassutslipp, forvalte norsk natur og hindre forurensning.

Vi er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet og har mer enn 700 ansatte ved våre to kontorer i Trondheim og Oslo, og ved Statens naturoppsyn (SNO) sine mer enn 60 lokalkontor.

Vi gjennomfører og gir råd om utvikling av klima- og miljøpolitikken. Vi er faglig uavhengig. Det innebærer at vi opptre selvstendig i enkeltsaker vi avgjør, når vi formidler kunnskap eller gir råd. Samtidig er vi underlagt politisk styring. Våre viktigste funksjoner er at vi skaffer og formidler miljøinformasjon, utøver og iverksetter forvaltningsmyndighet, styrer og veileder regionalt og kommunalt nivå, gir faglige råd og deltar i internasjonalt miljøarbeid.